WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 17 lutego 2009 r.*

W sprawie C-552/07

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Conseil d'État (Francja) postanowieniem z dnia 21 listopada 2007 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 11 grudnia 2007 r., w postępowaniu:

Commune de Sausheim

przeciwko

Pierre'owi Azelvandre'owi,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes izby, T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta (sprawozdawca), E. Juhász i J. Malenovský, sędziowie,

* Język postępowania: francuski.

rzecznik generalny: E. Sharpston,
sekretarz: R. Şereş, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 14 października 2008 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu gminy Sausheim przez adwokata D. Le Prado,

— w imieniu rządu francuskiego przez G. de Bergues'a oraz A.L. During, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu greckiego przez S. Papaioannou i V. Karrę oraz przez I. Chalkiasa, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu niderlandzkiego przez C. Wissels oraz M. de Mol, a także przez M. de Gravego, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu polskiego przez M. Dowgielewicza oraz B. Majczynę, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez C. Zadrę oraz J.B. Laignelota, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 22 grudnia 2008 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez sąd krajowy dotyczy wykładni art. 19 dyrektywy Rady 90/220/EWG z dnia 23 kwietnia 1990 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów genetycznie zmodyfikowanych (Dz.U. L 117, s. 15).

2 Sprawa w postępowaniu przed sądem krajowym dotyczy zaskarżenia decyzji administracyjnej wydanej w trakcie roku 2004. Na podstawie art. 34 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/18/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie i uchylającej dyrektywę Rady 90/220/EWG (Dz.U. L 106, s. 1) państwa członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania tej dyrektywy najpóźniej w dniu 17 października 2002 r. Na postawie art. 36 ust. 1 dyrektywy 2001/18 dyrektywa 90/220 została uchylona z tą datą.

W tych okolicznościach wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym powinien zostać rozpatrzony pod kątem przepisów dyrektywy 2001/18.

3 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy gminą Sausheim a P. Azelvandrem, dotyczącego odmowy udostępnienia mu pism prefekturalnych i formularzy zasadzeń dotyczących prób zamierzonego uwalniania organizmów genetycznie zmodyfikowanych (zwanych dalej „GMO").

Wspólnotowe ramy prawne

4 Artykuł 1 dyrektywy 2001/18 stanowi, że:

„Zgodnie z zasadą ostrożności celem niniejszej dyrektywy jest zbliżenie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich oraz ochrona zdrowia ludzi i środowiska naturalnego podczas:

— przeprowadzania zamierzonego uwalniania do środowiska naturalnego organizmów zmodyfikowanych genetycznie w jakimkolwiek innym celu niż wprowadzenie ich do obrotu na terenie Wspólnoty,

— wprowadzenia do obrotu we Wspólnocie organizmów zmodyfikowanych genetycznie w charakterze lub w składzie produktów".

5 Zgodnie z art. 2 pkt 3 tej dyrektywy „zamierzone uwolnienie" oznacza jakiekolwiek zamierzone wprowadzenie do środowiska naturalnego jednego lub połączonych GMO, w przypadku których nie stosuje się szczególnych środków bezpieczeństwa ograniczających ich rozpowszechnianie, aby ograniczyć ich kontakt z ogólną populacją i środowiskiem naturalnym oraz zapewnić wysoki stopień bezpieczeństwa.

6 Artykuł 4 ust. 1 i 2 tej samej dyrektywy definiują ogólne obowiązki państw członkowskich w tej dziedzinie w następujący sposób:

„1. Państwa członkowskie, zgodnie z zasadą ostrożności, zapewniają podjęcie wszelkich właściwych działań w celu uniknięcia niekorzystnego wpływu na zdrowie ludzkie i środowisko naturalne, które mogłyby być wynikiem zamierzonego uwolnienia lub wprowadzenia do obrotu GMO. GMO mogą być w sposób zamierzony uwalniane lub wprowadzane do obrotu tylko w zgodności odpowiednio z częścią B lub C niniejszej dyrektywy.

2. Każda osoba, przed złożeniem zgłoszenia zgodnie z częścią B lub C, przeprowadzi ocenę ryzyka dla środowiska naturalnego. Informacje, które mogą być konieczne do przeprowadzenia oceny ryzyka dla środowiska naturalnego, ustanowione są w załączniku III […]".

7 Odnośnie do „standardowej procedury zatwierdzenia” art. 6 ust. 1 i art. 6 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2001/18 stanowi, że:

„1. Bez uszczerbku dla przepisów art. 5 każda osoba musi, przed podjęciem zamierzonego uwolnienia jednego lub połączonych GMO, przedłożyć zgłoszenie właściwemu organowi państwa członkowskiego, na którego terytorium uwolnienie ma nastąpić.

2. Zgłoszenie określone w ust. 1 obejmuje:

a) dokumentację techniczną zawierającą informacje wymienione w załączniku III konieczną do przeprowadzenia oceny ryzyka dla środowiska naturalnego wynikających z zamierzonego uwolnienia jednego lub połączonych GMO […]”.

8 Artykuł 9 tej dyrektywy stanowi, że:

„1. Bez uszczerbku dla przepisów art. 7 i 25 państwa członkowskie zasięgną opinii publicznej o planowanym zamierzonym uwolnieniu GMO i, gdzie stosowne, [skonsultują się] z odpowiednimi grupami społecznymi. Państwa członkowskie

ustanawiają ustalenia dotyczące takiej konsultacji, w tym racjonalny czas jej trwania, mające na celu umożliwienie opinii publicznej lub grupom społecznym wyrażenie swojej opinii.

2. Bez uszczerbku dla przepisów art. 25

— państwa członkowskie podają do publicznej wiadomości informacje w sprawie wszystkich uwolnień GMO, których dokonano na ich terytorium na mocy części B;

[…]".

9 Jeżeli chodzi o „procedurę zgłaszania", to art. 13 ust. 2 lit. a) tej dyrektywy stanowi:

„Zgłoszenie obejmuje

a) informacje wymagane zgodnie z załącznikami III i IV. Informacje te uwzględniają różnorodność miejsc, w których GMO będą wykorzystywane w charakterze lub w składzie produktów, a także informacje uzyskane podczas uwolnień dokonanych w celach badawczo-rozwojowych dotyczące wpływu uwolnienia na zdrowie ludzkie i środowisko naturalne".

10 Artykuł 25 przywołanej dyrektywy stanowi:

„1. Komisja i właściwe władze nie ujawniają stronom trzecim jakichkolwiek poufnych informacji zgłaszanych lub wymienianych na mocy niniejszej dyrektywy i chronią prawa własności intelektualnej odnoszące się do otrzymywanych danych.

2. Zgłaszający może wskazać informacje zawarte w zgłoszeniu przedłożonym na mocy niniejszej dyrektywy, których ujawnienie mogłoby naruszyć jego pozycję wobec konkurencji i które dlatego należy traktować jako poufne. W takich przypadkach należy podać możliwe do sprawdzenia uzasadnienie.

3. Właściwy organ po konsultacji ze zgłaszającym zadecyduje, które informacje należy traktować jako poufne i poinformuje zgłaszającego o swojej decyzji.

4. W żadnym wypadku nie mogą być uważane za poufne następujące informacje dostarczone zgodnie z art. 6, 7, 8, 13, 17, 20 lub 23:

— ogólny opis GMO, nazwa i adres zgłaszającego, cel uwolnienia, miejsce uwolnienia i zamierzone zastosowanie;

— […]

— ocena ryzyka dla środowiska naturalnego”.

11 Artykuł 31 tej dyrektywy, dotyczący wymiany informacji i składania sprawozdań, stanowi w ust. 3, że:

„Bez uszczerbku dla [ust. 2 i części A pkt 7 załącznika IV]:

a) państwa członkowskie ustanowią publiczne rejestry, w których odnotowywane będzie miejsce uwolnienia GMO zgodnie z częścią B;

b) państwa członkowskie ustanowią także rejestry, w których odnotowywane będzie miejsce, w którym prowadzi się uprawę GMO zgodnie z częścią C, co między innymi będzie pozwalało na monitorowanie wpływu takich GMO na środowisko naturalne […]. Bez uszczerbku […] miejsca takie będą:

— zgłaszane właściwym władzom oraz

— podawane do publicznej wiadomości

w sposób uznany za odpowiedni przez właściwy organ i w zgodzie z przepisami krajowymi”.

12 Załącznik do dyrektywy 2001/18 zawiera wyjaśnienia dotyczące informacji, które powinny się znaleźć w zgłoszeniach, o których mowa w części B i C tej dyrektywy, to znaczy w jej art. 5–24.

13 Dyrektywa Rady 90/313/EWG z dnia 7 czerwca 1990 r. w sprawie swobody dostępu do informacji o środowisku (Dz.U. L 158, s. 56), stanowi w art. 3 ust. 2:

„Państwa członkowskie mogą przewidzieć odrzucenie wniosków o udzielenie takich informacji, jeżeli dotyczy to:

— poufnego charakteru postępowania władzy publicznej, stosunków międzynarodowych i obronności kraju,

— bezpieczeństwa publicznego,

[…]

— ochrony tajemnicy handlowej i przemysłowej, włączając w to własność intelektualną,

[…]

— materiałów, których ujawnienie zwiększyłoby prawdopodobieństwo zniszczenia środowiska, którego te materiały dotyczą.

[…]".

14 Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz.U. L 41, s. 26), która zgodnie z art. 10 akapit pierwszy powinna zostać wykonana najpóźniej do dnia 14 lutego 2005 r., przewiduje w art. 4 ust. 2 akapit pierwszy lit. b), e) i h), że państwa członkowskie mogą zdecydować o odmowie udostępnienia informacji o środowisku, jeśli ujawnienie takich informacji negatywnie wpłynie odpowiednio na bezpieczeństwo publiczne lub obronę narodową, prawa własności intelektualnej oraz na ochronę środowiska, którego informacje dotyczą.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

15 Pismem z dnia 21 kwietnia 2004 r. P. Azelvandre zwrócił się do mera gminy Sausheim o udostępnienie mu, dla każdego uwolnienia GMO mającego miejsce na terytorium tej gminy, obwieszczenia publicznego, formularza zasadzeń umożliwiającego zlokalizowanie obsadzonej działki oraz towarzyszącego tym dokumentom pisma prefekturalnego. Wystąpił również o fiszkę informacyjną dotyczącą każdego nowego uwolnienia planowanego na rok 2004.

16 W braku odpowiedzi na wniosek pismem z dnia 1 czerwca 2004 r. P. Azelvandre wystąpił do commission d'accès aux documents administratifs (CADA) (komisji ds. dostępu do dokumentów administracyjnych) z wnioskiem o udzielenie mu dostępu do dokumentów, o których mowa w piśmie z dnia 21 kwietnia 2004 r. W dniu 24 czerwca 2004 r. komisja ta wydała pozytywną opinię w sprawie udostępniania obwieszczeń publicznych i pierwszej strony towarzyszących im pism prefekturalnych. Opowiedziała się z kolei ona przeciwko udostępnieniu formularzy zasadzeń z wyszczególnieniem działek oraz mapy z zaznaczeniem miejsc uwalniania, na tej podstawie, iż takie udostępnienie zagrażałoby prawu do poszanowania życia prywatnego i bezpieczeństwu zainteresowanych przedsiębiorców. Komisja ta ponadto odrzuciła jako niedopuszczalny wniosek o udostępnienie fiszki informacyjnej dla każdego nowego uwolnienia.

17 W wyniku tej opinii mer gminy Sausheim w dniach 24 maja i 4 sierpnia 2004 r. udostępnił P. Azelvandremu obwieszczenia publiczne dotyczące pięciu uwolnień GMO dokonanych na terytorium tej gminy oraz towarzyszące pisma prefekturalne dla dwóch z tych obwieszczeń.

18 W dniu 16 września 2004 r. P. Azelvandre wniósł do tribunal administratif (sądu administracyjnego) w Strasburgu skargę zmierzającą, po pierwsze, do stwierdzenia nieważności dorozumianej decyzji, którą mer gminy Sausheim oddalił jego wniosek o udostępnienie pism prefekturalnych oraz formularzy zasadzeń w odniesieniu do

każdego uwolnienia GMO mającego miejsce na terytorium tej gminy oraz po drugie, do nakazania merowi udostępnienia mu tych dokumentów.

19 Wyrokiem z dnia 10 marca 2005 r. sąd administracyjny w Strasburgu, po pierwsze, stwierdził nieważność dorozumianej decyzji, którą mer gminy Sausheim odmówił udostępnienia P. Azelvandremu pism prefekturalnych dotyczących pozostałych prób uwalniania GMO oraz formularzy zasadzeń dotyczących pięciu prób, z wyjątkiem danych osobowych, oraz po drugie, nakazał merowi tej gminy udostępnienie tych dokumentów P. Azelvandremu.

20 W dniu 30 maja 2005 r. gmina wniosła do Conseil d'État odwołanie od tego wyroku, zmierzające do jego uchylenia.

21 Conseil d'État ma wątpliwości odnośnie do interpretacji obowiązków informowania opinii publicznej w dziedzinie uwalniania GMO wynikających w szczególności z art. 19 dyrektywy 90/220.

22 W tych okolicznościach Conseil d'État postanowiła zawiesić postępowanie i skierować do Trybunału następujące pytania prejudycjalne:

„1) Czy pod pojęciem »miejsca uwolnienia« organizmów genetycznie zmodyfikowanych, które zgodnie z art. 19 dyrektywy Rady 90/220/EWG […] nie może być

uznane za poufne, należy rozumieć działkę ewidencyjną, czy też większy obszar geograficzny, odpowiadający gminie, na terenie której następuje uwolnienie, lub jeszcze większemu obszarowi (kanton, departament)?

2) Czy w przypadku gdyby pod pojęciem miejsca należało rozumieć działkę ewidencyjną, zastrzeżenie dotyczące ochrony porządku publicznego lub innych tajemnic chronionych przez prawo może sprzeciwiać się udostępnieniu oznaczeń ewidencyjnych miejsca uwolnienia na podstawie art. 95 [WE] lub dyrektywy 2003/4/WE […] lub na podstawie ogólnej zasady prawa wspólnotowego?".

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

Uwagi przedstawione Trybunałowi

23 Gmina Sausheim uważa, że przez „miejsce uwolnienia" zgodnie z art. 25 ust. 4 tiret pierwsze dyrektywy 2001/18 należy rozumieć terytorium gminy, na której prowadzone są próby.

24 Rząd francuski twierdzi, że miejsce uwolnienia może dotyczyć większego obszaru geograficznego niż działka ewidencyjna, którym może być gmina lub kanton.

25 Zdaniem rządu greckiego miejsce uwolnienia powinno zostać zdefiniowane jako działka zarejestrowana w ewidencji gruntów, która została określona jako taka, lub w braku ewidencji gruntów działka, która została wyodrębniona i umiejscowiona w krajowym systemie identyfikacji za pomocą systemu informacji geograficznej.

26 Rząd niderlandzki utrzymuje, że tylko w niektórych przypadkach przez pojecie miejsce uwolnienia należy rozumieć działkę ewidencyjną. W celu określenia treści tego pojęcia organy administracyjne i sądowe państw członkowskich dysponują pewnym zakresem uznania.

27 Rząd polski podnosi, że przez miejsce uwolnienia należy rozumieć nie działkę ewidencyjną, lecz większy obszar geograficzny, wyodrębniony w taki sposób, aby zagwarantować właściwe podawanie do publicznej wiadomości informacji dotyczących uwalniania GMO do środowiska, przy jednoczesnej ochronie interesów gospodarczych przedsiębiorców wykonujących takie czynności.

28 Komisja Wspólnot Europejskich zauważa, że miejsce uwolnienia powinno zostać określone na podstawie informacji przedstawionych organom krajowym przez osobę, która składa im zgłoszenie, lub uzyskanych w trakcie procedur przewidzianych w częściach B i C dyrektywy 2001/18.

Odpowiedź Trybunału

29 W celu udzielenia odpowiedzi na to pytanie należy tytułem wstępu zauważyć, że art. 25 ust. 4 dyrektywy 2001/18, przewidujący, że określone informacje dotyczące uwalniania GMO do środowiska naturalnego nie mogą pozostawać informacjami poufnymi, wpisuje się w ogół przepisów dotyczących różnych procedur mających zastosowanie do takich uwolnień. Przepisy te wywodzą się z celów zamierzonych przez tę dyrektywę, takich jak cele, które zostały wyliczone w jej motywach 5, 6, 8 i 10, to znaczy ochrony zdrowia ludzkiego, zasady podejmowania działań zapobiegawczych oraz zasady ostrożności, a także zasady przejrzystości przepisów dotyczących przygotowania i dokonania takiego uwolnienia.

30 Jeżeli chodzi o ostatni z wymienionych celów, to należy podkreślić, że system przejrzystości ustanowiony przez tę dyrektywę znajduje odzwierciedlenie w szczególności w jej art. 9, a także w art. 25 ust. 4 oraz art. 31 ust. 3. Za pomocą tych przepisów prawodawca wspólnotowy zamierzał bowiem ustanowić nie tylko mechanizm badania opinii publicznej, a w razie potrzeby konsultowania się z niektórymi grupami społecznymi w kwestii zamierzonego uwalniania GMO, lecz również prawo publicznego dostępu do informacji dotyczących takiej czynności, a także zamierzał wprowadzić rejestry publiczne, w których powinna znajdować się lokalizacja każdego uwolnienia GMO.

31 Tak jak to podniosła rzecznik generalna w pkt 45 i 48 opinii, z przepisów tych wynika również, że prawa w nich wymienione są ściśle związane z informacjami, które powinny zostać dostarczone w trakcie procedury zgłaszania, jaka powinna zostać przeprowadzona dla każdego uwolnienia GMO w innym celu niż wprowadzenie go do obrotu, zgodnie z art. 5–8 dyrektywy 2001/18.

32 Ze związku ustanowionego w ten sposób pomiędzy procedurą zgłaszania a dostępem do informacji dotyczących zamierzonego uwolnienia GMO wynika, że z wyjątkiem odstępstw przewidzianych przez omawianą dyrektywę zainteresowane osoby mogą zażądać podania do wiadomości wszystkich informacji przekazanych przez zgłaszającego w ramach procedury zatwierdzania dotyczącej takiego uwalniania.

33 Jeżeli chodzi o charakter tych informacji, to art. 6 ust. 1 i 2 dyrektywy 2001/18 przewiduje, że osoba chcąca dokonać uwolnienia GMO powinna przedłożyć zgłoszenie właściwemu organowi państwa członkowskiego, na terytorium którego ma ono nastąpić, które to zgłoszenie powinno zawierać dokumentację techniczną zawierającą informacje wymagane przez załącznik III do tej dyrektywy. Ponadto zgodnie z art. 13 ust. 2 lit. a) tej samej dyrektywy informacje te powinny również uwzględniać różnorodność miejsc, w których GMO będą używane.

34 Uwzględniając wszystkie te czynniki, państwa członkowskie powinny zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy 2001/18 czuwać nad tym, aby podjęte zostały wszelkie właściwe działania w celu uniknięcia negatywnych skutków dla zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego, które mogłyby wyniknąć z uwolnienia GMO, a także powinny dokonać właściwej oceny ewentualnego ryzyka dla środowiska naturalnego wynikającego z takiej operacji.

35 Co się tyczy stopnia szczegółowości informacji, które mają zostać przedstawione, to należy podnieść, tak jak to zostało wskazane w załączniku III do dyrektywy 2001/18, że zależy on od charakteru zamierzonego uwolnienia GMO. W tym zakresie załącznik IIIB do tej dyrektywy, dotyczący uwolnień zmodyfikowanych genetycznie roślin wyższych, zawiera szczegółowe przepisy dotyczące informacji, które ma dostarczyć zgłaszający.

36 Wśród informacji, które powinny zostać zawarte w dokumentacji technicznej, znajdują się zgodnie z przepisami załącznika IIIB część E tej dyrektywy: lokalizacja i wielkość miejsc uwolnienia, a także opis ekosystemu w miejscu uwolnienia, z uwzględnieniem klimatu, fauny i flory, a także sąsiedztwo urzędowo uznanych biotopów lub obszarów chronionych, na które uwolnienie może mieć wpływ.

37 Jeżeli chodzi o uwolnienie organizmów genetycznie zmodyfikowanych innych niż rośliny wyższe, załącznik IIIA część III lit. B stanowi, że wśród informacji, które powinny zostać zawarte w dokumentacji technicznej załączonej do zgłoszenia, powinny znajdować się: lokalizacja geograficzna i współrzędne geograficzne miejsc lub miejsca uwolnienia, a także opis ekosystemów będących i niebędących celem uwolnienia, które mogą zostać nim objęte.

38 W ten sposób czynniki dotyczące sytuacji geograficznej danego uwolnienia GMO, które powinny się znajdować w jego zgłoszeniu, powinny spełniać wymogi zmierzające do ustalenia konkretnych skutków takiej operacji dla środowiska. W związku z tym informacje dotyczące miejsca takiego uwolnienia powinny być określone ze względu na cechy charakterystyczne każdej operacji i jej ewentualnego wpływu na środowisko, tak jak to wynika z dwóch wcześniejszych punktów niniejszego wyroku.

39 Tym samym na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć, że „miejsce uwolnienia" w rozumieniu art. 25 ust. 4 tiret pierwsze dyrektywy 2001/18 jest ustalane na podstawie każdej informacji dotyczącej uwolnienia przedstawionej przez zgłaszającego właściwym organom państwa członkowskiego, na terytorium którego ma nastąpić owo uwolnienie, w ramach procedur przewidzianych w art. 6–8, 13, 17, 20 lub 23 tej dyrektywy.

W przedmiocie pytania drugiego

Uwagi przedstawione Trybunałowi

40 Gmina Sausheim twierdzi, że art. 95 WE i dyrektywa 2003/4 pozwalają organom krajowym zadecydować o tym, które z informacji dotyczących lokalizacji prób związanych z uwolnieniem GMO mogą zostać informacjami poufnymi ze względów dotyczących ochrony porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego.

41 Rząd francuski podnosi, że w przypadku gdy Trybunał stwierdzi, że miejscem uwolnienia jest określona działka ewidencyjna, art. 4 ust. 2 dyrektywy 2003/4 powinien być interpretowany w ten sposób, iż pozwala on właściwym organom na zbadanie w poszczególnym przypadku, czy niezależnie od interesów zgłaszającego, interes polegający na ochronie bezpieczeństwa publicznego sprzeciwia się ujawnieniu informacji dotyczących tego miejsca.

42 Zdaniem rządu greckiego w przypadku, w którym przez „miejsce uwolnienia" rozumiano by działkę ewidencyjną, zastrzeżenie dotyczące ochrony porządku publicznego lub innych tajemnic chronionych przez ustawę mogłoby zostać podniesione jedynie wyjątkowo przeciwko udostępnieniu danych ewidencyjnych miejsca uwolnienia, a i to pod warunkiem, że zastrzeżenie to nie zostało sformułowane w sposób ogólny, lecz przeciwnie, zostało ono wystarczająco umotywowane.

43 Rząd polski twierdzi, że w przypadku gdyby miejsce uwolnienia obejmowało działkę ewidencyjną, możliwe by było co do zasady podniesienie zastrzeżenia zmierzającego do

ochrony porządku publicznego przeciwko udostępnieniu danych z ewidencji gruntów na podstawie dyrektywy 2003/4 oraz art. 95 WE.

44 Komisja podnosi, że prawo wspólnotowe nie przewiduje żadnego zastrzeżenia dotyczącego porządku publicznego lub innego zastrzeżenia, które można by było podnieść przeciwko zasadzie ustanowionej w art. 25 ust. 4 tiret pierwsze dyrektywy 2001/18.

Odpowiedź Trybunału

45 W celu udzielenia odpowiedzi na pytanie drugie zadane przez sąd krajowy należy przypomnieć, że art. 25 ust. 1–3 dyrektywy 2001/18 ustanawia system, który w sposób szczegółowy definiuje poufność, którą powinny zostać objęte różne dane udostępniane w ramach procedur zgłaszania i wymiany informacji przewidzianych przez tę dyrektywę.

46 Z przepisów tych wynika, że nie można ujawnić informacji poufnych zgłoszonych Komisji lub właściwemu organowi władzy lub informacji wymienionych na podstawie tej dyrektywy, a także informacji, które mogłyby naruszyć pozycję konkurencyjną, oraz to, że prawa własności intelektualnej związane z tymi danymi powinny być chronione. Ponadto zgodnie z art. 25 ust. 2 i 3 właściwy organ władzy decyduje, po konsultacji ze zgłaszającym, jakie informacje powinny pozostać informacjami poufnymi w świetle „możliwego do sprawdzenia uzasadnienia" przedstawionego przez zgłaszającego, który jest informowany o decyzji podjętej w tym zakresie przez ów organ.

47 Za pomocą wszystkich wymienionych przepisów dyrektywa 2001/18 ustanowiła zatem wyczerpujące uregulowanie dotyczące prawa publicznego dostępu do informacji w rozważanej dziedzinie oraz ewentualnych odstępstw od tego prawa.

48 Jeżeli chodzi o informację dotyczącą miejsca uwolnienia, to należy podkreślić, że zgodnie z art. 25 ust. 4 tiret pierwsze rzeczonej dyrektywy nie powinna ona w żadnym wypadku pozostać poufna.

49 W tych okolicznościach względy dotyczące zachowania porządku publicznego oraz innych tajemnic chronionych przez prawo, takie jak wymienione przez sąd krajowy w pytaniu drugim, nie mogą stanowić powodów mogących ograniczyć dostęp do danych wymienionych w art. 25 ust. 4 dyrektywy 2001/18, pośród których znajdują się dane dotyczące miejsca uwolnienia.

50 Trybunał orzekł już bowiem, że obawa przed trudnościami wewnętrznymi nie może uzasadniać niestosowania przez państwo członkowskie w sposób prawidłowy prawa wspólnotowego (zob. między innymi wyrok z dnia 9 grudnia 1995 r. w sprawie C-265/95 Komisja przeciwko Francji, Rec. s. I-6959, pkt 55). W szczególności w odniesieniu do uwolnienia GMO do środowiska naturalnego Trybunał orzekł w pkt 72 wyroku z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie C-121/07 Komisja przeciwko Francji, dotychczas nieopublikowanym w Zbiorze, że nawet jeżeli by przyjąć, że trudności przywołane przez Republikę Francuską rzeczywiście w części mają źródło w wykonaniu przepisów pochodzenia wspólnotowego, to państwo członkowskie nie może powoływać się na trudności pojawiające się na etapie wykonania aktu wspólnotowego, w tym trudności związane z oporem jednostek, dla usprawiedliwienia nieprzestrzegania zobowiązań i terminów wynikających z norm prawa wspólnotowego.

51 Taką wykładnię dyrektywy 2001/18 potwierdza wymóg znajdujący się w jej art. 25 ust. 4 tiret trzecie, zgodnie z którym informacje dotyczące ryzyka dla środowiska nie mogą pozostać poufne. Oceny takiej można bowiem dokonać jedynie przy pełnej znajomości zamierzonego uwolnienia, ponieważ w braku takiej informacji ewentualne reperkusje dla zdrowia ludzkiego lub dla środowiska wynikające z uwolnienia GMO nie mogłyby być odpowiednio oceniane (zob. podobnie ww. wyrok z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie Komisja przeciwko Francji, pkt 75 i 77).

52 Jeżeli chodzi o dyrektywy 90/313 oraz 2003/4, to należy dodać, że tak jak to zauważyła rzecznik generalna w pkt 56 opinii, państwa członkowskie nie mogą powoływać się na przepis wprowadzający odstępstwo znajdujący się w tych dyrektywach w celu odmówienia dostępu do informacji, które powinny zostać upublicznione zgodnie z przepisami dyrektyw 90/220 oraz 2001/18.

53 Wreszcie ponieważ sąd krajowy powołał się na art. 95 WE, wystarczy podnieść, że zainteresowane państwo członkowskie nie skorzystało z uprawnienia przewidzianego w tym artykule.

54 Z powyższych rozważań wynika, że treść art. 3 ust. 2 dyrektywy 90/313, a także art. 4 ust. 2 dyrektywy 2003/4, zgodnie z którymi wniosek o udostępnienie informacji o środowisku może zostać oddalony, jeżeli ujawnienie żądanych informacji mogłoby negatywnie wpłynąć na określone interesy, wśród których znajduje się bezpieczeństwo publiczne, nie mogą zostać skutecznie podniesiona przeciwko wymogom przejrzystości wynikającym z art. 25 ust. 4 dyrektywy 2001/18.

55 W związku z tym na pytanie drugie należy odpowiedzieć, iż zastrzeżenie dotyczące ochrony porządku publicznego lub innych interesów chronionych przez prawo, nie może zostać podniesione przeciwko udostępnieniu informacji wymienionych w art. 25 ust. 4 dyrektywy 2001/18.

W przedmiocie kosztów

56 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

1) „Miejsce uwolnienia" w rozumieniu art. 25 ust. 4 tiret pierwsze dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/18/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie i uchylającej dyrektywę Rady 90/220/EWG jest ustalane na podstawie każdej informacji dotyczącej uwolnienia przedstawionej przez

zgłaszającego właściwym organom państwa członkowskiego, na terytorium którego ma nastąpić owo uwolnienie, w ramach procedur przewidzianych w art. 6–8, 13, 17, 20 lub 23 tej dyrektywy.

2) Zastrzeżenie dotyczące ochrony porządku publicznego lub innych interesów chronionych przez prawo nie może zostać podniesione przeciwko udostępnieniu informacji wymienionych w art. 25 ust. 4 dyrektywy 2001/18.

Podpisy